

Література

1. Ортега-и-Гассет. Х. Спортивное происхождение государства. // Философская и социологическая мысль. – 1990, №6. – С.43.
2. Маркова А.К., Матис Г. А., Орлов А.Б. Формирование мотивации учения. – М.: Просвещение, 1990. – С. 2-5.

УДК 316.46:001

Хахула Б. В., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

bogdan.khakhula@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРА У НАУЦІ

Анотація. У роботі розглядаються питання, пов'язані з особливостями формування лідера у науці й інтелектуалізацією сучасного українського суспільства та основні завдання наукового лідера.

Ключові слова: лідерство, керівництво, лідер у науці, інтелектуалізація, національна еліта.

Важливою умовою прогресивного розвитку суспільства в сучасних умовах є формування інтелектуального потенціалу українського народу. У наш час, коли йде підготовка до інтелектуалізації в суспільстві, важливого значення набуває плекання молодшої наукової еліти, яка повинна виконати свою історичну місію – розбудувати могутню українську державу.

Проблема плекання національної еліти хвилює не тільки освітян, а й прогресивну громадськість. Україні сьогодні знадобляться молоді люди, які були б водночас і пошуковцями, і фахівцями, що володіють передовими технологіями; лідерами, які будуть визначати і примножувати основні цінності, даючи змогу й іншим робити те саме; фахівцями, які могли б працювати в команді над вирішенням складних наукових і господарських проблем. Наше дослідження – це плід упевненості в тому, що життя можна покращити знаннями, силою думки та удосконаленням особистості.

Лідер у науці – це учений, що має ідеї, послідовників, які поважають його знання, досвід, мудрість та авторитет. Лідером у науці може бути тільки творча особистість. Це людина з особливим напрямком думок, бажанням проникнути в сутність предмета й піти далі. Дослідник, що володіє ідеями і легко віддає їх, що вміє підказати, якими шляхами прямувати, стає дослідником-учителем.

Повертаючись до особливостей наукової творчості, до того, хто повинен займатися наукою, не можна не підкреслити інші необхідні умови, що сприяють успіху індивіда. Це – цілеспрямованість, уміння концентруватися на предметі діяльності, відсутність лінії, несумлінності та неакуратності в роботі. Це не повинні бути співробітники, які стандартно працюють, а такі, що володіють власним творчим потенціалом. Під цим стандартним визначенням закладається значний сенс. Його важко чітко визначити, адже немає правил самого процесу творення чогось нового. Це не просто добре зроблена робота, вчасно і з урахуванням всіх вимог, пред'явлених до проблеми. Така робота, безсумнівно, важлива в будь-якій професії. Проте в науковій роботі є свої особливості – творчий початок, натхнення,

прагнення довести роботу до фіналу, незважаючи ні на що, відкриття не обов'язково великого, але обов'язково нового.

На нинішньому етапі розвитку громадської культури потрібна наявність виховання низки якостей у тих, хто повинен займатися наукою:

1. Креативність. Сьогодні мало мати лише фундаментальні знання, необхідно щодня шукати нові шляхи вирішення завдань, проблем з метою поліпшення ефективності роботи. Бути креативним – це приймати часто нестандартні рішення, що відрізняються високою інтелектуальністю і новизною.

2. Постійна жага знань. У вченого має бути безперервне прагнення до навчання і отримання нових знань, він повинен добре орієнтуватись у всіх новинах науки, особливо тієї галузі, в якій він безпосередньо працює.

3. Прагнення до досконалості. Великий вчений повинен не тільки тримати високу планку, а й постійно вдосконалюватися для досягнення ще більш високих результатів у всіх напрямках науки і в своїй безпосередній професії.

4. Завзятість, наполегливість. Вчений на будь-якому етапі свого кар'єрного росту зобов'язаний перебувати в постійному пошуку істини, він повинен рухатися вперед до вирішення поставлених завдань і цілей, поки не досягне результату.

5. Рішучість. Науковий співробітник, лідер повинен бути рішучим, швидко оцінювати ситуацію, що склалась, і приймати рішення, яке принесе користь і позитивний результат його колективу.

6. Ентузіазм. Лідер у науці повинен своїм прикладом надихати колектив, буквально «заражати» його своєю енергією та ентузіазмом і мотивувати людей до дії, такий дослідник знаходить нестандартні та ефективні рішення, що ведуть до успіху установи.

7. Впевненість у собі. У будь-якій ситуації лідер повинен впевнено себе почувати при прийнятті будь-якого рішення. При цьому він повинен бути врівноваженим, емоційно стійким, спокійним і гармонійним. Учений повинен у будь-якій ситуації легко зберігати спокій, бути терпимим.

8. Амбіційність. Кожен дослідник повинен ставити перед собою досить високі цілі і намагатися їх досягти.

9. Справедливість. Лідер наукової школи повинен бути справедливим у будь-якій ситуації по відношенню до кожного члена колективу.

10. Людяність – одне з найнеобхідніших для лідерства якостей. У будь-якій ситуації, в першу чергу, потрібно залишатися людиною, бути готовим брати до уваги думку і потреби всіх членів колективу.

Всі ці якості необхідні як лідеру наукової школи, так і всім вченим, які в майбутньому можуть претендувати на керівництво науковим колективом.

Лідер наукової школи має бути: генератором основної ідеї; при всій різнобічності, глибині й енциклопедичності знань у своїй і суміжній сферах науки для успішного виконання функцій керівника наукової школи має бути зосередженим на дуже вузькому науковому напрямі; мати педагогічні лекторські таланти; організаторські здібності; певний комплекс індивідуальних якостей (сильну волю, цілеспрямованість, принциповість, привабливість тощо); орієнтацію, що сприяє максимально ефективній діяльності колективу, який він очолює.

Розглядаючи проблеми лідерства, потрібно розрізняти зміст понять «лідер» і «керівник»:

Лідер покликаний здійснювати регуляцію передусім міжособистісних стосунків у колективі, водночас як керівник – офіційних.

Лідерство виникає стихійно, а керівника певного соціального колективу призначають або обирають.

Висування лідера здебільшого залежить від настрою колективу, тоді як керівництво – явище стабільне.

Керівництво підлеглими, на відміну від лідерства, має значно визначенішу систему санкцій, яких у лідера немає.

Сфера дії лідера – це здебільшого невелика група людей, а поле діяльності керівника ширше, бо він представляє трудовий колектив у ширшій соціальній системі.

Лідерство і керівництво – це два різних поняття. Керівництво концентрує увагу на тому, щоб люди робили речі правильно, а лідерство – на тому, щоб люди робили правильні речі. Сьогодні роль лідерства особливо актуальна для прогресу, тому що постійно потрібен приплив нових ідей, теорій, концепцій і рішень. Як показує практика, справжній Лідер має великий вплив і спроможність досягати разом з колективом хороших результатів.

Для лідера-творця, лідера-натхненника наукового колективу, а не просто для керівника, незаперечно потрібно мати власні наукові ідеї й не шкодуючи передавати їх своїм учням, а можливо, й не тільки їм. Однак, у будь-якому випадку, лідер має переконати своє оточення, що науковий пошук потрібний. Усе життя лідера у науці сконцентроване на пошуку, експериментах та дослідженнях. Це справжній учений, який постійно працює, шукає, досліджує, сумнівається, народжує ідеї, прагне до узагальнень, добре аналізує, синтезує і пише. Будучи добрим теоретиком, може запропонувати гіпотези, теорії та концепції. У нього своя система цінностей й інтереси, що ведуть його до дослідницької роботи та можуть багато зробити для підтримки наукової школи. А також його робота зосереджена і на педагогічній діяльності, це може бути добрий лідер і методист, що прагне удосконалити викладання. Лідери виконують управлінські функції, дають поштовх розвитку науки і культури. Лідерство – це панування професіоналізму, особистості і кращих, творчість завжди була призначенням неординарності.

Основні завдання наукового лідера:

- організація та підтримання взаємодії між представниками наукової спільноти (обговорення наукової проблематики на сторінках журналу; формування творчих наукових колективів; обмін досвідом тощо);

- популяризація наукових поглядів вченого (дослідника) у науковому середовищі, а також створення умов для підвищення його авторитету серед представників наукової спільноти (забезпечення позиціонування наукових статей автора у провідних наукових бібліотеках України, а також їх розміщення на електронних науково-інформаційних та наукометричних ресурсах; сприяння підвищенню рівня цитування тощо);

- створення умов для підвищення професійної майстерності молодих вчених (дослідників) у презентації результатів власних наукових пошуків, а також підвищенні рівня їх якості;

- формування та підтримання інтересу представників наукової спільноти до актуальних проблем теорії і практики лідерства та проблеми еліти в суспільстві, а також інформаційне забезпечення наукових пошуків у межах педагогічного, філософського, суспільно-політичного та державно-управлінського знання.

Відомо, що в сучасних умовах інтелектуальний потенціал є важливою умовою прогресивного розвитку суспільства. Одним із визначних чинників економічного розвитку сьогодні є інтелектуальне виробництво, а основою формування власності – інтелектуальна власність. Продуктом інтелектуальної творчості є ідеї. Чим більше в суспільстві мудрих людей і більше ідей, тим вищий його інтелектуальний потенціал. Лідери у науці часто стають реформаторами. Вони не створюють нічого нового, але дають поштовх до руху, який підготував час і обставини, вони черпають натхнення від відкриттів та нововведень і передбачають майбутнє.

Отже, плекання фахової наукової еліти та інтелектуалізація суспільства є важливою проблемою сьогодні, яке повинно розпочинатися у закладах середньої та вищої освіти із реорганізації мислення людей і, в першу чергу, генерування ідей учителями і викладачами, бо вони повинні очолити підготовку нової інтелектуальної еліти нації, яка стане лідером перебудови свідомості й матеріального виробництва. Чи зможуть українці реалізувати свій інтелектуальний потенціал, стати духовними лідерами, взірцевою і гордою нацією, залежить від того, як будемо навчати молодь і як лідери нації сприятимуть цьому навчанню. Майбутнє – за лідерами-екстравертами, істинними вченими з високим рівнем культури, моралі і відповідальності.

Література

1. Зербино Д.Д. Наукова школа: лідер і учні / Д.Д. Зербино. – Львів: Євросвіт, 2001. – 208 с.
2. Лідер наукової школи / О. Юркова // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. – 2007. – Вип. 16(1). – С. 16-18.
3. Школа науки. Монографія / Д.Д. Зербино, А.В. Рыбачук. – К.: Логос, 2016. – 231 с.
4. Чепига М.П. Плекаймо інтелектуальну еліту. Навчальний посібник. – Л.: Тріада плюс, 2007. – 536 с.

УДК 334.7:316.776:101.8

Хахула Л. П., канд. пед. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

larysakhakhula@gmail.com

ФІЛОСОФСЬКІ ПІДХОДИ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ НАПРЯМІВ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ

Анотація. У роботі розглядаються теоретичні і практичні засади, що стосуються удосконалення напрямів комунікаційної політики організації в умовах конкурентоспроможності та питання, пов'язані з комунікативною діяльністю.

Ключові слова: комунікація, комунікаційна політика організації, комунікативний процес, комунікаційні зв'язки, комунікативні установки, комунікаційна діяльність.

Соціальна філософія засвідчує, що теоретичні і практичні засади удосконалення напрямів комунікаційної діяльності політики організації в умовах конкурентоспроможності